

עבודת השם

כרלת "ויקרא"

אמרה "וחטאים תירדף רעה" אין לה תקנה, כמו שלגוף אין תקנה כך אין לנפש תקנה אמנם זה מצד החכמה. עזבו את החכמה ופנו לתורה, ושאלו אותה אדם החוטא מה יעשה? אמרה יביא קרבן ויתכפר לו, ושאלו את הקב"ה ואמר יעשה תשובה ויתכפר לו, נמצא שה' הציל את האדם ואת הבהמה ממות כי החכמה חייבה את האדם מיתה, והתורה חייבה את הבהמה מיתה כדי לכפר בעד האדם, אמנם ה' הציל את שניהם ממיתה ע"י זה שאמר יעשה תשובה ויתכפר לו, ולזה נאמר "אדם ובהמה תושיע ה'" כי מושיע את שניהם ממיתה. (מהרב יצחק דיין שליט"א)

"דָּבַר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לֵאמֹר־נֶפֶשׁ בְּיַתְחַטָּא בְּשַׁגְּגָה מִכָּל מִצְוֹת יְיָ..." (ויקרא ד"ב) במעשה הקורבנות אנו רואים שמביאים קרבן חטאת לכפרה על השוגג ולא על המזיד, נשאלת השאלה: מדוע? לכאורה אם על השוגג מביא קרבן לכפרה, קל וחומר במזיד? במדרש הגדול אנו מוצאים על זה את שני הטעמים העיקריים המובאים במדרשים ובמפרשים. טעם ראשון, דכתיב: "ואם נפש כי תחטא ועשתה אחת מכל מצוות ה' אשר לא תעשינה ולא ידע ואשם ונשא עוונו" (ויקרא ויקרא ה, יז) רבי אליעזר אומר: מפני מה ענש הכתוב למי שנהרג בשגגה (גלות) ואת מי שחטא בשגגה? כדי לעשות סיג לתורה, כדי שיאמר אדם: אם כשאני שוגג אני מתחייב, קל וחומר כשאני מזיד. ובמסכת נזיר (כג ע"א) תנו רבנן: כשהיה מגיע רבי עקיבא אצל פסוק זה, היה בוכה. ומה מי שנתכוון לעלות בידו בשלח ועלה בידו בשלח חזיר, כגון חתיכה ספק של שומן ספק של חלב, אמר קרא: "ונשא עוונו", מי שנתכוון לעלות בידו בשלח חזיר ועלה בידו בשלח חזיר, על אחת כמה וכמה, ע"כ.

טעם שני, מביא מדרש הגדול שלא יטעם טעם החטא וילך ייעשה כן, פעם טעה ואומר: מה הראשונים פטור אני, אף השניים אני פטור, ונמצא בחטא, ע"כ. וזה כעין דברי הגמרא ביומא (פו ע"ב): כיוון שעבר אדם עבירה ושנה, נעשית לו כהיתר, ע"כ. וכתב רבנו יונה על הרי"ף (ברכות א ע"ב) ולמה החמירו על הספק יותר מן הוודאי? מפני שעל הוודאי משים האדם החטא אל ליבו ודואג ומתחרט עליו וחוזר בתשובה שלימה, אבל על הספק עושה סברות, ואומר: אותה חתיכה שאכלתי אולי הייתה מותרת, ולא ישית אל ליבו לשוב, ולזה החמירו בו יותר, ע"כ.

כשאדם חוטא בשגגה, גופו חטא, ולא נשמתו. ולכן אפשרי הדבר להביא קרבן בהמה לכפר, גוף הבהמה כנגד גופו של האדם. כי מערכת הגוף בין אדם ובהמה יש לה דמיון, וכמעט

"אָדָם בְּיַקְרִיב מִמֶּם קָרְבָן, לַיהוָה מִן־הַבְּהֵמָה..." (ויקרא א"ב) כאשר האדם מקריב את עצמו בתור קרבן לה', אדם כי יקריב מכם, אז זה קרבן לה', אבל כאשר האדם מביא מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן, רק בעל חי בלבד בלתי הקרבה מצדו, זה תקריבו את קורבנכם, ואינו חלק הראוי לה', וכמו שדרשו חז"ל במנחתם של קין והבל לפני ה' שאצל הבל נאמר והבל הביא גם הוא, ז"א בנוסף לקרבן הביא "גם הוא", ז"א הביא גם את עצמו קרבן לה', ממילא וישע ה' אל הבל ואל מנחתו, ואילו בקין נאמר "וקין הביא מפרי האדמה" בלי שום התעוררות של תשובה מצידו, לכן לא נתקבלה מנחתו אצל ה', כי רחמנא לבא בעי, ז"א שעיקר הקורבן זה בהתעוררות הלבבות לאביהם שבשמים, ואז הקורבן מתקבל ברצון לפניו בבחינת ריח ניחוח אישה לה', ודרשו חז"ל נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני. (וידבר יוסף).

הרב הגאון רבי עזרא עטייה זצ"ל אמר על הפסוק "צדקתך כהררי אל משפטך תהום רבה אדם ובהמה תושיע ה'" (תהילים לו, ז) מה עניין אדם ובהמה המוזכר כאן? אלא ידוע מה דאיתא במדרש (עייני ירושלמי מכות פ"ב דף ז), שאלו לחכמה חוטא מה עונשם? אמרה וחתאים תירדף רעה, כלומר מבחינת החוכמה אין תקנה לחוטא, למה הדבר דומה לאדם. עם אקדח שירה בחברו בשוגג איזו תקנה יש לו, כלום נאמר כיון שירה בחברו בשוגג לא תפעל בו הירייה? בהכרח שהירייה תפעל בו, כי כך טבע העולם, ולא ישתנה בעבור שהוא שוגג, וחברו יפגע באותה מידה בין בשוגג ובין במזיד. ובכן אם בגזקי הגוף כך, מה יהיה בגזקי הנפש על אחת כמה וכמה שהוא צריך למות. כי הנפש קשורה בשמירת המצוות כמו שכתב "וחי בהם" (ויקרא יח, ה) אם אין מצות אין חיות רוחנית וזה טבעי לנפש. ובכן החכמה

18:33	כניסת השבת
19:32	צאת השבת
18:44	שקיעה
19:56	ה. תם
6:44	הנץ

הפטרה: טעם זו יצרת ל"ה

זהה מבחינה עקרונית, הן באיברים והן בתפקודם. אבל אם אדם חטא במזיד, דהיינו שגם נשמתו חטאה, א"כ כיצד אפשר להביא בהמה שתכפר על הנפש, וכי אפשר להשוות בין נפש האדם שיש לו כוח הדיבור ומעלה רוחנית גבוהה, לנפש הבהמה?! לכן, מי שחטא במזיד אין לו כפרה בקורבן, כי הקורבן הבהמי אינו יכול להוות תחליף לכפרה על נפש האדם שחטאה, אלא רק תשובה המורכבת מעזיבת החטא, חרטה ויודי.

ומצינו בירושלמי (מכות ב, ו) אמר רבי פנחס: "שוב וישר ה' על כן יורה חטאים בדרך" (תהילים כה, ח) למה הוא "שוב"? - שהוא "ישר". ולמה הוא "ישר" - שהוא טוב, "על כן יורה חטאים בדרך", "בדרך" שמורה דרך תשובה. שאלו לחכמה: חוטא מהו עונשו? אמרו להם: "חטאים תירדף רעה" (משלי יג, כא). שאלו לנבואה: חוטא מהו עונשו? אמרה להן: "הנפש החוטאת היא תמות" (יחזקאל יח, ד), ע"כ.

ובפסיקתא דרב כהנא (דף קמח) נוספה שאלה, ששאלו... לתורה: חוטא מהו עונשו? אמרה להן: יביא אשם ויתכפר לו, דכתיב: "ונרצה לו לכפר עליו" (ויקרא, ויקרא א, ד). שאלו לקדוש ברוך הוא: חוטא מה עונשו? אמר להם: יעשה תשובה ויתכפר, דכתיב: "שוב וישר ה' על כן יורה חטאים בדרך", ע"כ. מכאן למדים שהקב"ה חס גם על האדם וגם על הבהמה שנאמר "אדם ובהמה תושיע" וכל מה שהקב"ה מבקש שהאדם יעזוב את החטא ואין הוא חפץ במות הרשע או בקרבנו אלא שיעשה תשובה ויכופר לו.

תשובה נטריקון תשובה לשוב לשם השם ומי שעובר עברה מלשון מעבר מצד של קדשה לצד אחר הוא מתרחק מהקב"ה מתרחק משם השם שהוא ה לכן על ידי שחוזרים לצד הקדשה ועוזבים את החטא מחזירים את שם השם בחזרה בקרבנו שנאמר תשובה-ה. ע"כ.

סיפור בהגשבים "ביקור מכריע" חלק ב.

קיצור: כאשר הרב עזריאל חייקין ואשתו החלו את שליחותם במרוקו לא חלמו שכעבור זמן קצר ימצאו את עצמם במקום אחר לחלוטין... **המשך:** פתאום ראיתי כי פניו של הבעל מאדימות מהתרגשות, הוא רכן לעברי ואמר: 'אינך יודע מה פעלת בביקורך! ברגע זה דחית את מחשבות ההתנצרות לעוד עשרים שנה...'! "נדהמתי וציפיתי להסבר. האיש לא המתין לשאלותיי, והחל לספר. "הוא ורעייתו הגיעו אל הכפר הזה מיד אחרי מלחמת-העולם השנייה. הם היהודים היחידים בכפר, וכל השאר גויים נוצרים. למעשה, אמר, אין הבדל ממשי בשגרת החיים בינם ובין שכניהם, חוץ מדבר אחד: הם אינם מבקרים בכנסייה. "העניין הזה היה תמיד מוקד של אי-נוחות בשליחותיהם עם השכנים והמכרים. הללו, שרצו כי בני-הזוג יתערו בתוכם ויהיו כמותם, ניסו פעמים רבות לשדלם לחדול מההתעקשות על דברים כאלה וללכת עמם לכנסייה. 'הלוא ממילא אין ליהדותכם שום משמעות', היו אומרים. "בעת האחרונה החל העניין להציק יותר, בגלל פעילותו של הכומר האזורי. הכומר נהג לבקר בעיירות ובכפרים שבסביבתו. הוא היה עובר מבית לבית ומשוחח עם התושבים. גם על ביתם של בני-הזוג היהודים לא פסח. בפגישותיו עמם נמנע מלדבר בענייני דת, ורק שוחח עמם בנושאים ובידידות. "בעת האחרונה, מספר היהודי, ביקר אצלם הכומר שוב, ואף שלא אמר דבר בענייני דת, השיחה הייתה ידידותית מאוד ונוצרה ביניהם קרבה גדולה. מאז החלה אשתו להרהר בקול באפשרות להתנצר ולהיות ככל התושבים בכפר. "בין השאר טענה האישה: 'ראה כמה שנים אנחנו מתגוררים פה, ומעולם לא בא לכאן יהודי, בוודאי לא רב, לבקר אותנו ולשאל בשלומנו. איזו משמעות נותרה לעובדת היותנו יהודים, אם היהודים אינם מתעניינים בנו. לעומת זה, הכומר ידידותי כל-כך, זוכר לבקר אותנו ולשאל בשלומנו'. "הלחץ מצד אשתו גבר, והוא החל להרגיש שאין לו סיבות של ממש להימנע מהצעד שאמור לשפר את התערוותם בחיי הכפר. אולם משהו בתוך נפשו התנגד לעשיית המהלך הזה. העניין טרד את מנוחתו והעיק עליו מאוד. "האיש סיים את סיפורו ואמר: 'פתאום באת אלינו כמו מלאך משמים! התבין מדוע אני נסער כל-כך?' "הבנתי מיד את כובד האחריות המוטלת עליי", מסיים הרב חייקין. "שמרתי על קשר רצוף עם בני הזוג, ועודדתי אותם להתחיל לשמור מצוות. כעבור זמן החליטו להעתיק את מקום מגוריהם לאזור שבו גם קהילה יהודית, וכך חזרה המשפחה הזאת אל חיק עמה". **סוף!**

פינת ההלכות "דיני דליקה בשבת"

ע"פ ילקוט יוסף
כרך ד.

כ. אם אירעה תאונת דרכים בשבת ובמועד, והאנשים נלכדו בתוך הרכב ויש חשש שנפגעו פגיעה פנימית ומצבם מחייב חילוץ וטיפול מיידי, יש להזעיק מיד את המכבי-אש כדי לחלצם, וכן להזעיק אמבולנס וכדומה. (ואפילו שהפעמים חילוץ את השבת בנסיעה ברכב, אף על פי כן מצוה להצילם, כמבואר לעיל, סימן שכט סעיף א') (ילקוט יוסף שבת כרך ד עמוד שעז)

כא. אם נשפך דלק או שמן על הכביש, וקיים חשש להחלקת מכוניות, וקיים חשש לסכנת נפשות, מותר לפזר חול על הכביש כדי למנוע את ההחלקה. שיש לחוש שמא ייסעו על הכביש לצורך הצלת נפשות, או ילדים קטנים המתלווים להוריהם שהם מחללי שבת בפרהסיא.

כב. וכן אם השתחרר חומר רעיל ממשאית שהובילה חומרים רעילים, דבר העלול לזוהם את האוויר בצורה חמורה, ולפגוע באנשים שבסביבה, מצוה להזמין את מכבי האש. (ילקוט יוסף שבת כרך ד עמוד שעח)

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאונו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורמזון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.

המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית: יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.ase@gmail.com כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי לדעת,דרשו,ועוד..